

»OBRAVNAVA BOLNIKA Z BOLEČINO V DOMAČEM OKOLJU«

Konec marca je Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Gorenjske organiziralo enodnevno strokovno srečanje z naslovom Obravnava bolnika z bolečino v domačem okolju. Poudarek srečanja je bil na prikazu uporabe in dela z balonsko črpalko na terenu. Pobuda za pripravo takega srečanja je prišla iz vrst patronažnih medicinskih sester, ki se na terenu velikokrat prvič srečajo s tako črpalko in se morajo začeti učiti šele ob bolniku. **Pokrovitelj srečanja je bilo farmacevtsko podjetje Interpart.**

V teoretičnem delu smo najprej poslušali predavanje **prim. Slavice Lahajnar** iz Onkološkega inštituta, ki je predstavila lajšanje bolečine in drugih simptomov pri bolniku z rakom s pomočjo balonske črpalke. Spregovorila je o zdravilih, ki jih lahko uporabljamo v analgetični mešanici, o mehanizmu njihovega delovanja in o neželenih učinkih, ki jih ta zdravila lahko povzročajo. Poudarila je pomen celostne oskrbe bolnika in ključno vlogo patronažne medicinske sestre. Na koncu je spregovorila tudi o paliativnem timu, ki je začel delovati na Onkološkem inštitutu in o problemih, ki so jih imeli pri ustanavljanju tega tima. Drugo predavanje v teoretičnem delu so pripravile **mag. Mateja Lopuh** ter **medicinski sestri Lidija Arlič in Irena Žansky** iz protibolečinske ambulante Splošne bolnišnice Jesenice (SBJ). Njihov namen je bil prikazati potek ambulantnega zdravljenja bolnikov z rakom na domu. Predstavile so organizacijsko shemo, ki zajema sodelovanje med patronažno službo, lekarno, socialno službo, svojci, če jih bolnik ima, in Hospicem. Ambulantno zdravljenje bolnika z rakom na domu je velikokrat zahtevnejše, kot bi pričakovali, saj zahteva veliko osebne vpletenosti vseh naštetih sploh, če bolnik nima svojcev ali ga ti le občasno obiskujejo. Želja velike večine bolnikov je, da ostanejo ob iztekanju življenja doma. To je tudi cilj dela v protibolečinski ambulanti. Pogoji za to pa sta seveda, na prvem mestu dobro vodena bolečina in za bolnika sprejemljivi stranski učinki. Če tega ne uspemo doseči ambulantno, je potrebno bolnika včasih za kratek čas tudi sprejeti v bolnišnico. Predstavljena sta bila tudi dva primera bolnikov in problemi, na katere smo naleteli med njunim zdravljenjem.

Strokovna sodelavka farmacevtskega podjetja Interpart, gospa **Darinka Radmelič**, je predstavila balonske črpalke Leventon in princip njihovega delovanja. Poudarila je, da mora biti črpalka nameščena nekje v višini vbodnega mesta, da zagotavlja navedeni pretok. Te črpalke imajo balon z merilno lestvico, tako da lahko opazujemo praznjenje balona. Obstajata dva tipa črpalke, počasni tip, kjer pretok uravnava posebej umerjena kapilara in hitri tip, kjer je pretok določen s širino infuzijskega kraka. Za protibolečinsko zdravljenje se uporablja predvsem počasni tip črpalke.

Kljub zanimivim predavanjem smo kar z veseljem pričakali odmor, kjer smo si nabrali nove energije in tudi poklepetali.

Po odmoru je **Brigita Šolar, dipl.m.s.** predstavila načela zdravstvene nege bolnika z balonsko črpalko na domu. Predvsem se je osredotočila na nego vbodnega mesta in na zaplete, ki se lahko pojavijo v zvezi s tem.

Zadnje predavanje je imela **Darja Noč, VMS**, ki je koordinatorka Hospica za Zgornjo Gorenjsko. V izredno občutenem predavanju, ki je na vse udeležene pustilo globok vtis, je predstavila dejavnost Hospica in njegovo poslanstvo. Društvo trenutno organizira tudi izobraževanje za nove člane. Sedež društva je v domu Franceta Bergelja na Jesenicah. Sestanke imajo vsak prvi ponedeljek v mesecu.

Zaključili smo s praktičnimi delavnicami. Prikazali smo zabadanje podkožnih kanil, fiksacijo kanile in namestitev črpalke. Kdor je želel, je lahko poskusil tudi napolniti črpalke.

Zaključek

Področje obravnave bolnika z bolečino je zelo aktualna tema za izobraževanje, kar se je izkazalo tudi v Kranju. Visoko število udeležencev strokovnega srečanja dokazuje, da je bila strokovna tema premišljeno izbrana. Ciljna skupina udeležencev srečanja so bile patronažne medicinske sestre. Pomembno je dejstvo, da so se kolegice na »terenu« odzvale v takem obsegu in so ocenile, da potrebujejo dodatna znanja s področja zdravstvene nege bolnika z bolečino. Teoretične vsebine predavanj smo v drugem delu srečanja povezali s praktičnim delom v obliki delavnic. Na zgornjem Gorenjskem (ki regijsko spada pod okrilje Ambulante za zdravljenje bolečine v SBJ) šele slabi dve leti razvijamo način obravnave bolnika z bolečino v domačem okolju. Izkazalo se je, da so izkušnje Onkološkega inštituta Ljubljana zelo dobrodošle, saj imajo na področju obravnave bolnika z bolečino že utečeno dolgoletno prakso.

Ambulanta za zdravljenje bolečine v SBJ kljub različnim dejavnikom, ki vplivajo na organizacijo dela, opravlja kakovostno obravnavo bolnikov. Zavedamo se določenih pomanjkljivosti, ki so povezane z organizacijskimi in materialnimi stroški. Ker nam je cilj kakovostna obravnava bolnika, so vsakršne pobude in pripombe, ki vplivajo nanjo seveda dobrodošle. Potrebno bo vložiti še veliko znanja, izkušenj in lastnih pobud, da bomo lahko omenjeno dejavnost razvijali tudi v bodoče in sledili smernicam, ki jih razvija stroka na tem področju. Ena od smeri razvoja je Paliativna oskrba, ki bo delovala v okviru multidisciplinarnega tima. Obravnava bolnika v Paliativnem timu bo zagotavljala najbolj kakovostno obravnavo vseh vanjo vključenih bolnikov.

S pomočjo strokovnih sodelavcev, bo potrebno izdelati ustrezno zdravstveno dokumentacijo, ki bo zagotavljala kontinuiteto obravnave bolnika z bolečino. Izobraževanje in sledenje novostim na področju zdravljenja in zdravstvene nege bolnika z bolečino je potreba, ki se je moramo zavedati vsi zdravstveni delavci vključeni v proces.

Srečanje je ves čas vodila in predavanja med seboj povezovala predsednica Društva medicinskih sestre in zdravstvenih tehnikov Gorenjske **Monika Ažman**, ki je svoje delo opravila več kot odlično. Vsi navzoči so bili izjemno navdušeni nad izborom in kvaliteto predavanj in nad organizacijo srečanja, ki je potekalo skoraj do minute natančno.

Hvala vsem udeležencem, ki ste se odzvali vabilu in nam tako izkazali zaupanje. Vsem, ki ste si tudi s pomočjo našega srečanja pridobili nova znanja, pa želimo veliko uspeha pri svojem delu.

Zapisali:

Asist. mag. Mateja Lopuh, dr. med.

Brigita Šolar, dipl.m.s.